

ע"פ 4454/19 - פלוני, פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 4454/19

ע"פ 4606/19

לפני:

כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט ד' מינץ
כבוד השופט י' אלרון

המערער ב-ע"פ 4454/19: פלוני

המערער ב-ע"פ 4606/19: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי ב-באר
שבע ב-ת"פ 15213-04-14 ו-ת"פ 10850-07-15
מיום 11.12.2020 ו- 21.5.2019 שניתן על ידי כב'
השופט ע' כהן

תאריך הישיבה: כ"ב בתמוז התש"ף (14.07.2020)

בשם המערער ב-ע"פ 4454/19: עו"ד לין יוסי

בשם המערער ב-ע"פ 4606/19: עו"ד רמי שלבי

בשם המשיבה: עו"ד מריה ציבלין

1. לפנינו ערעורים על הכרעת דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (השופט ע' כהן) מיום 11.12.2018 וכן ערעור על גזר דינו מיום 21.5.2019, בת"פ 15213-04-14 ובת"פ 10850-07-15.
2. המערערים הורשעו, לאחר שמיעת ראיות, בביצוע עבירת חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין).
- על המערער בע"פ 4606/19 (להלן: המערער 1) נגזרו 14 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית, ועל המערער בע"פ 4454/19 (להלן: המערער 2) נגזרו 9 חודשי מאסר בפועל אשר ירוצו בעבודות שירות, לצד ענישה נלווית.
- ערעורו של המערער 1 מופנה הן כלפי הכרעת הדין והן כלפי חומרת העונש שנגזר עליו, ואילו ערעורו של המערער 2 מופנה כלפי הכרעת הדין בלבד.
- לאור המסכת העובדתית המשותפת אשר בבסיס הערעורים, אוחד הדיון בשמיעתו.

עיקרי עובדות כתב האישום

3. על פי הנטען בכתב האישום המאוחד המתוקן, ביום 2.4.2014 הגיע המתלונן למקום עבודתו של המערער 1, ודרש סכום כסף על רקע עסקה למכירת מחפרון ("שופל").
- בין המתלונן למערער 1 התפתח עימות מילולי במהלכו הגיע המערער 2 למקום. בשלב מסוים, סטר המערער 1 בפניו של המתלונן, אשר שלף בתגובה תרסיס גז מדמיע וכיוון אותו לעברו.
- או אז, הרים המערער 1 אבן, השליכה לעבר המתלונן - ופגע בפניו. המתלונן נאנק מכאבים והתרחק, תוך שהתיז גז מדמיע לעבר המערערים.
- בד בבד, הגיעו למקום שני אנשים נוספים שזהותם אינה ידועה, אשר הצטרפו למערערים. הארבעה תקפו את המתלונן בצוותא חדא תוך שהשליכו לעברו אבנים שפגעו בראשו ובאיברים נוספים. הגז המדמיע נשמט מידי המתלונן, ואבן שאחז בכוונה להרתיע את בני החבורה הושלכה אף היא על הקרקע.
- הארבעה המשיכו להשליך אבנים לעבר המתלונן, תוך שניסה להתרחק מהמקום והזעיק באמצעות מכשיר הטלפון הנייד שברשותו את חברו (להלן גם: א'), על מנת שיחלצו; ואחד מבני החבורה אף החל להכותו במוט ברזל.
- המתלונן נפל ארצה, ובעודו שרוע על הקרקע המשיכו הארבעה להכותו במוט הברזל ולהשליך לעברו אבנים.
- בהמשך הגיע א' למקום, ומשהבחין בארבעה מכים את המתלונן ומשליכים לעברו אבנים נשכב עליו במטרה להגן עליו בגופו. בשלב זה, התקרב המערער 2 והכה את המתלונן באפו באמצעות פטיש.

תוקפיו של המתלונן הרפו ממנו רק לאחר צעקותיו של א' בדבר כוונתו להזעיק את המשטרה.
למתלונן נגרם שבר באפו, פציעות בידו וחתכים בראשו.

פסק דינו של בית המשפט המחוזי

4. בית המשפט המחוזי הרשיע כאמור את המערערים בעבירת חבלה בכוונה מחמירה. זאת, תוך שהתבסס בעיקרו של דבר על מהימנות עדות המתלונן, אשר נתמכה בגרסאותיהם של שלושה עדים נוספים שנכחו בשלבים שונים של האירוע; לעומת התרשמותו בדבראי-מהימנות גרסת המערערים.

5. לצורך הדיון במסכת העובדתית שהונחה בפניו, חילק בית המשפט המחוזי את האירועים המתוארים בכתב האישום המתוקן לשניים. קרי, את אשר התרחש עד להתזת הגז המדמיע על ידי המתלונן; ואת אשר התרחש לאחר מכן, עת הצטרפו תוקפים נוספים לתקיפת המתלונן.

6. אשר לשלב הראשון באירועים, צוין דבר קיומן של שתי מחלוקות עובדתיות: האחת, הכחשת המערער 1 כי בינו לבין המתלונן היכרות מוקדמת; והשנייה, טענת המערער 1 כי לא סטר בפניו של המתלונן ולא השליך אבן על ראשו.

7. בהתייחס לסוגיית ההיכרות המוקדמת, נקבע כי המתלונן העיד באופן עקבי וסדור כי הייתה היכרות בינו לבין המערער 1 קודם לאירוע; בעוד שגרסת המערער 1 הייתה "מבולבלת, לא עקבית ולא מהימנה" (פסקה 12 לפסק הדין).

כך בין היתר, צוין כי במענה לכתב האישום כפר המערער 1 בטענה שקיימת היכרות מוקדמת בינו לבין המתלונן; ומנגד, בהודעותיו במשטרה ובעדותו הציג גרסאות סותרות באשר למידת היכרותו עם המתלונן: כאשר הגיע למשטרה במטרה להגיש תלונה נגד המתלונן מסר את שם המתלונן, עיר מגוריו ומספר הטלפון שלו (נ/1, שו' 2, 54-55); בעדותו ציין כי פגש את המתלונן "פעם ראשונה כמעט" במהלך האירוע, באופן המלמד כי פגש אותו קודם לכן (עמ' 103 לפרוטוקול הדיון בבית המשפט המחוזי; ההדגשה הוספה); בחקירתו הנגדית טען "אני אישית לא מכיר את הבן אדם אבל אני שומע" (שם, בעמ' 109); ובהמשך, ציין המערער 1 כי ייתכן שראה את המתלונן מרחוק בעבר וכי הוא "מוכר" לו (שם, בעמ' 128-129).

לנוכח סתירות אלו בגרסת המערער 1, וגרסתו המהימנה והעקבית של המתלונן - קבע בית המשפט המחוזי כי הייתה היכרות מוקדמת בין המערער 1 לבין המתלונן עובר לאירוע, כנטען בכתב האישום המתוקן.

8. עוד נקבע כי המערער 1 אכן סטר למתלונן והשליך אבן על ראשו בטרם הצטרפו האחרים למעשים.

אף בעניין זה נקבע כי המתלונן "תיאר את האירועים בצורה כמעט זהה" בעדותו, בהודעתו במשטרה ובעימות שנערך בינו לבין המערער 2 במשטרה, וכי עדותו בעניין "הייתה עקבית ואמינה ונתמכה בראיות נוספות"; ומנגד, המערער 1 "לא דייק בעדותו, הודעותיו והעימות עם המתלונן בפרטים רבים, ונראה שניסה להתאים את טענותיו לראיות שנחשפו בפניו" (פסקה 20 לפסק דינו של בית המשפט המחוזי).

בהקשר זה צוין, כי בהודעתו במשטרה טען המערער 1 כי לא נקט באלימות כלפי המתלונן - וכי אף המתלונן לא תקף אותו מלבד התזת הגז המדמיע לעברו. אולם, בעדותו בבית המשפט ציין בתחילה כי אינו זוכר אם הכה את המתלונן; ובהמשך סתר את גרסתו הקודמת, באומר:

"אחרי שהוא [המתלונן] א' א' נתן לי אגרוף, באתי לתפוס משהו להחזיר לו" (עמ' 105 לפרוטוקול הדיון בבית המשפט המחוזי; הדגשה הוספה).

נקבע, כי תיאור זה אף תומך בגרסת המתלונן שלפיה המערער 1 השליך אבן לראשו.

עוד ציין בית המשפט המחוזי כי בניגוד להודעתו הראשונה של מערער 2 במשטרה, במסגרתה טען כי המערער 1 לא הכה את המתלונן (נ/1, שו' 41), הרי שבהודעתו השנייה, טען כי המתלונן הכה את המערער 1- ולאחר מכן זה האחרון "החזיר לו אגרוף" (ת/6 שו' 16-17).

תימוכין נוספים לגרסת המתלונן מצא בית המשפט המחוזי בעימות שנערך בין המערער 2 לבין המתלונן במשטרה, במהלכו ציין המערער 2 כי לאחר שהמתלונן התיז גז מדמיע לעבר המערערים, ברח ומעד, וכתוצאה מכך דם ניגר מראשו.

נקבע כי מיקום הפגיעות בראשו של המתלונן בחלק העליון של הקרקפת אינו מתיישב עם הסברו של המערער 2, שלפיו הפגיעות נגרמו כתוצאה מנפילת המתלונן; ואולם העובדה כי ציין שהבחין בדם ניגר מראשו של המתלונן בשלב זה של האירוע תומכת בגרסה כי אכן הושלכה אבן לראשו.

9. באשר לשלב השני של האירוע, קבע בית המשפט המחוזי כי הוכח מעבר לספק סביר שהמתלונן הותקף כפי שמתואר בכתב האישום. זאת, למעט החומר ממנו עשוי המוט בו הוכה המתלונן וזהות האדם שהכה בו בפטיש.

במסגרת זאת, נקבע כי די בעדותו של המתלונן לקבוע את שאירע; וכי מספר ראיות נוספות תומכות בגרסתו:

ראשית, נקבע כי אופי הפגיעות אשר תועדו בראשו ובידיו של המתלונן (ת/1 ו-ת/2) מתאים "לפגיעה מאבנים ומכה ממוט", וכי השבר באפו "מתאים לטענה שקיבל מכה בפטיש".

שנית, קבע בית המשפט המחוזי כי הודעתו במשטרה של אדם שנכח באירועים בשם מנסור מתיישבת היטב עם גרסת המתלונן.

צוין כי אומנם, מנסור חזר בו מגרסה זו בעדותו בבית המשפט; אולם נקבע כי יש להעדיף את האמור בהודעתו למשטרה על פי הוראת סעיף 10א לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן: פקודת הראיות).

זאת, בין היתר לנוכח השינוי המהותי שבגרסתו; התרשמות בית המשפט המחוזי כי מנסור מנסה להרחיק עצמו מהאירועים מחשש שיטענו כי נטל בהם חלק; פרטים בהודעתו התואמים לראיות נוספות, ובהם התייחסות לדימום מראש המתלונן; ואופן תיאור הפרטים בהודעתו במשטרה אשר "אינם נראים כהודעה שנגבתה תחת לחץ".

שלישית, התייחס בית המשפט המחוזי לעדותו של אדם נוסף שנכח בסמוך למקום (להלן: מ'), אשר אף היא נמצאה מהימנה והתיישבה עם גרסת המתלונן. כך, העיד מ' כי הבחין בתגרה שבמהלכה הושלכו אבנים על אדם אחר שנפצע בראשו, וכי בשלב מסוים א', חברו של המתלונן, הגיע למקום והגן עליו בגופו.

לבסוף, ציין בית המשפט כי עדות א' מהימנה- ואף ממנה ניתן ללמוד כי המערערים השליכו אבנים לעבר המתלונן, וכי א' עצמו גונן על המתלונן בגופו, בהתאם לגרסת המתלונן.

10. יחד עם זאת, צוין כי קיים קושי בעדות א' באשר לזיהוי האדם שהכה במתלונן עם פטיש, לנוכח סתירות באשר לזהות המכה. כך, בעדותו בבית המשפט מיום 9.10.2016, ציין כי היה זה המערער 2, בעוד שבעדותו מיום 4.7.2017,

שלל זאת.

נקבע, כי סתירה זו אינה פוגמת במהימנות עדותו בכללותה, אם כי יש בה כדי לעורר ספק באשר לזהות האדם שהכה במתלון בפטיש, ובכך בלבד.

בהקשר זה סבר בית המשפט המחוזי כי לנוכח אירועי האלימות הקשה שחוה המתלון, נכון יהיה שלא להסתפק בעדותו בלבד באשר לזהות תוקפו בפטיש מבין התוקפים שנטלו חלק באירוע, ומשכך לא קבע קביעה פוזיטיבית בעניין.

כמו כן, לנוכח הגרסאות השונות בדבר הכאת המתלון במוט ברזל או ב"צינור שחור", הניח בית המשפט המחוזי לטובת המערעים כי המדובר בצינור פלסטיק, ולא מוט ברזל.

11. על רקע זה, קבע בית המשפט המחוזי כי הוכח מעבר לספק סביר כי המערעים היו בין התוקפים, ועל כן יש לראותם כמי שביצעו בצוותא את כל מעשי התקיפה כלפי המתלון, כאמור בסעיף 29 לחוק העונשין.

משכך, הורשעו השניים במיוחס להם בכתב האישום המאוחד המתוקן.

12. בגזר דינו, עמד בית המשפט המחוזי על הפגיעה החמורה שגרמו המערעים בערכים המוגנים של ביטחון ושלום הציבור, ושלמות גופו וכבודו של האדם.

משבחן את מדיניות הענישה הנוהגת בגין ביצוע עבירות דומות, את נסיבות ביצוע העבירה במקרה דנן ואת הנסיבות שהביאו את המערעים לבצע את העבירה, קבע בית המשפט המחוזי כי מתחם העונש ההולם את מעשיו של המערער 1 הוא בין שנה ל-3 שנות מאסר בפועל; ואילו של המערער 2 הוא בין 10 ל-34 חודשי מאסר בפועל.

את ההבדלים במתחמי הענישה בין השניים נימק בית המשפט המחוזי, בין היתר, בכך שהמערער 1 הוא שהכה את המתלון לבדו בשלב הראשון באירוע, ואילו המערער 2 הצטרף למעשיו רק לאחר מכן.

13. בטרם קבע את עונשיהם של המערעים בתוך מתחמי הענישה, התייחס בית המשפט המחוזי לתסקירי שירות המבחן שהוצגו בפניו, בגדרם הומלץ על תכנית של"צ לצד מאסר מותנה ופיצוי למתלון, ועל הימנעות מהטלת עונשי מאסר בפועל על המערעים. אולם, נקבע כי אין לאמץ המלצה מעין זו "משום שהיא אינה מתאימה לנסיבות המקרה ולנסיבותיהם" של המערעים.

14. בהתאם לכך, בקביעת עונשו של המערער 1, שקל בית המשפט המחוזי לקולא את מצבו המשפחתי, היעדר עבר פלילי לחובתו ואת הערכת שירות המבחן כי הוא בעל יכולות תפקודיות טובות - וגזר עליו עונשים של 14 חודשי מאסר בפועל; 6 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עבירת אלימות מסוג פשע למשך 3 שנים מיום שחרורו; וחייבו בתשלום פיצוי למתלון על סך 15,000 ש"ח.

בהתייחס למערער 2, שקל בית המשפט המחוזי לקולא את גילו המתקדם, היעדר עבר פלילי לחובתו, והתרשמות שירות המבחן כי קיים סיכון נמוך להמשך התנהגות פורצת גבולות מצידו - וגזר עליו 9 חודשי מאסר בפועל אשר ירוצב עבודות שירות; 6 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עבירת אלימות מסוג "פשע" למשך 3 שנים; וחייבו בתשלום פיצוי למתלון על סך 12,500 ש"ח.

טענות הצדדים בערעורים

15. שני הערעורים מופנים, כאמור, על הכרעת דינו של בית המשפט המחוזי.

לטענת המערערים, שגה בית המשפט המחוזי בקובעו כי גרסת המתלונן מהימנה.

בכלל זה, טוען המערער 1, כי גרסת המתלונן, כהגדרתו, "רוויה בשקרים וסתירות לעניין חלקו באירוע, שלבי האירוע ומעשי המעורבים באירוע וזיהוי שלהם, לצד חשד לשיבוש חקירה ותיאום גרסאות" עם חברו, א'; כי המתלונן פנה אליו בדרישה כספית כחלק מפעילותו השיטתית "לסחוט בעלי 'שופלים'", כלשונו, ועל כן אין לייחס מהימנות לגרסתו; כי בניגוד לקביעת בית המשפט המחוזי, לא הייתה היכרות מוקדמת בין הצדדים; וכי לא היה מקום להעדיף את הודעתו של מנסור במשטרה על פני עדותו בבית המשפט.

16. נוסף על כך, טוענים המערערים כי משריסס המתלונן גז מדמיע לעברם, אין זה סביר שהצליחו להכותו כפי שתואר בכתב האישום המתוקן, וכי המתלונן וא' לא יכולים היו לזהות את המערערים במהלך האירוע.

על כן, נטען כי שגה בית המשפט המחוזי כאשר קבע כי השניים היו מעורבים בשלב השני של האירוע.

17. בהקשר זה, המערער 2 מוסיף וטוען כי ניסה להפריד בין המערער 1 למתלונן, ולא היה מעורב באירוע האלים שהתרחש לאחר מכן; כי לא ניתן לייחס לו כוונה מחמירה של הטלת מום במתלונן, לנוכח מעורבותו השולית באירועים; וכי משנקבע שלא ניתן לזהותו כאדם שהכה במתלונן בפטיש, היה על בית המשפט המחוזי לקבוע כי לא ניתן לייחס לו כל מעורבות באירוע.

על כן, נטען כי שגה בית המשפט המחוזי כאשר קבע כי המערער 2 תקף את המתלונן בצוותא חדא עם האחרים, שהרי מדובר באירוע "ספונטני" אליו נקלע בעל כורחו.

18. נוסף על כך, מלין המערער 1 על חומרת עונשו, תוך שטוען בתמצית כי היה על בית המשפט המחוזי לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהטיל עליו צו של"צ חלף עונש המאסר בפועל שהושת עליו.

19. מנגד, באת כוח המשיבה סומכת ידיה הן על הכרעת הדין והן על גזר הדין של בית המשפט המחוזי, וסבורה כי דין הערעורים להידחות.

אשר להכרעת הדין, טוענת באת כוח המשיבה כי עיקר טענות המערערים מופנות כלפי קביעות שבעובדה ובמהימנות, אשר אין זה מדרכה של ערכאת הערעור להתערב בהן.

באת כוח המשיבה מוסיפה וטוענת, כי אין כל פגם בהחלטת בית המשפט המחוזי שלפיה יש להעדיף את הודעת מנסור במשטרה על פני הגרסה שמסר בעדותו. זאת, בשים לב לחששותיו מפני המערערים, והתבטאויותיו במהלך עדותו שלפיהן הוא אינו מעוניין "להתעסק" עימם. משכך, ולנוכח התאמת הפרטים שמסר מנסור בהודעתו במשטרה ליתר הראיות בתיק, סבורה באת כוח המשיבה כי יש להעדיף גרסה זו.

לבסוף נטען, כי משנקבע שהמערערים השתתפו בתקיפה על סמך גרסת המתלונן, אשר ציין בין היתר כי השניים השליכו לעברו אבנים - אין כל קושי להרשיעם בגין ביצוע עבירת התקיפה בצוותא חדא.

בהקשר זה צוין כי בניגוד לטענת המערער 2, בכתב האישום המתוקן נטען במפורש כי המערערים מואשמים בביצוע

עמוד 6

בצוותא של כל אירועי התקיפה.

20. אשר לערעור על חומרת עונשו של המערער 1, נטען כי העונש שנגזר עליו הולם את חומרת מעשיו, וזאת בין היתר בשים לב לכך שגרם להסלמת האירוע.

דין והכרעה

21. לאחר שעיינתי בנימוקי הערעורים ובעיקרי הטיעון מטעם המשיבה, ושמעתי את טיעוני הצדדים בדיון, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערעורים להידחות.

22. בהתייחס לערעורים על הכרעת הדין, הרי שאלו מופנים בעיקרו של דבר כלפי ממצאי עובדה ומהימנות שאין זה מדרכו של בית משפט זה להתערב בהם.

בית המשפט המחוזי פירט בהרחבה את הטעמים לקביעתו כי גרסת המתלונן מהימנה, תוך שהדגיש כי הציג גרסה סדורה ועקבית הן בהודעותיו במשטרה והן בעדותו; וכי גרסה זו מתיישבת עם עדויותיהם של עדי המאשימה האחרים, א'ומ' - כמו גם עם גרסת מנסור כפי שנמסרה במשטרה.

מנגד, המערערים הציגו גרסאות סותרות וחסרות, אשר עוררו קשיים משמעותיים ולא נמצאו מהימנות: המערער 1 לא הציג גרסה עקבית באשר להיכרותו המוקדמת עם המתלונן; הסברי המערערים לפציעות המתלונן בראשו אינם מתיישבים עם תיעוד פציעותיו; המערערים לא הציגו גרסה עקבית באשר לשאלה אם המערער 1 הכה את המתלונן במהלך העימות ביניהם; ואף מדברי המערער 1 עצמו בעדותו ניתן ללמוד כי התכוון להשליך חפץ לעבר המתלונן לאחר שזה, לטענתו, הכה אותו (עמ' 105 לפרוטוקול הדיון בבית המשפט המחוזי).

לא מצאתי בטענות המערערים טעם של ממש להתערב בקביעות מהימנות אלו של בית המשפט המחוזי, המבוססות בעיקרן על התרשמותו הבלתי אמצעית מהעדויות שנשמעו בפניו.

23. אף אין בטענות המערערים שלפיהן לא היה על בית המשפט המחוזי לקבל את גרסת מנסור שנמסרה במשטרה כדי להועיל להם.

סעיף 10א לפקודת הראיות קובע כי בתנאים מסויימים, אמרת חוץ תהא קבילה כראיה בהליך פלילי, ובית המשפט אף "רשאי להעדיף את האמרה על עדותו של העד, והכל אם ראה לעשות כן לנוכח נסיבות הענין, לרבות נסיבות מתן האמרה, הראיות שהובאו במשפט, התנהגות העד במשפט ואותות האמת שנתגלו במהלך המשפט, והטעמים י"רשמו" (סעיף 10א(ג) לפקודת הראיות).

במקרה דנן, בית המשפט המחוזי נימק היטב את החלטתו להעדיף את הגרסה שמסר מנסור במשטרה. זאת, הן לנוכח ניסיונו להרחיק עצמו מהאירוע, והן לאור התאמת גרסתו כפי שנמסרה במשטרה ליתר הראיות בתיק. בהחלטה זו, הנסמכת בין היתר על התרשמותו מיתר הראיות בתיק, לא מצאתי טעם להתערב.

מכל מקום, בעדותו, מנסור לא תמך בגרסת המערערים - אלא חזר בו מהגרסה שמסר במשטרה והעיד למעשה שלא ראה דבר; ואולם, כפי שקבע בית המשפט המחוזי, די היה בגרסת המתלונן כדי לקבוע כי המערערים אכן היו מעורבים בתקיפה - אף בלי להיזקק לגרסתו של מנסור.

24. זאת ועוד, אין ממש בטענה שלפיה אין לייחס למערערים, ולמערער 2 בפרט, אחריות בגין מעשי התקיפה כולם כמבצעים בצוותא.

כפי שהדגשתי לאחרונה בעניין אחר, "משנכנס אדם למעגל המבצעים בצוותא, למידת מעורבותו והיקפה אין השפעה על אחריותו הפלילית המתקיימת בנסיבות העניין, אולם עשויה להיות לה השפעה בסוגיות הקשורות לענישה" (ע"פ 2648/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 4 לחוות דעתי (19.3.2020)).

במקרה דנן, ניכר מעדות המתלונן, אשר כאמור נמצאה מהימנה, כי המערערים שניהם נטלו חלק פעיל במעשים, הן בשלב שקדם להתזת הגז המדמיע והן בשלב שלאחר מכן:

"[המערער 1 - י' א'] דחף לי את הפנים בצורה מאיימת ... הדוד [המערער 2 - י' א'] גם הגיע בצורה מאיימת, הוא לא בא להפריד. ... החזקתי את הגז מדמיע קרוב ליד, [המערער 1 - י' א'] רץ להביא אבן וזרק ... אני באתי לאיים עליו שיעצור, הוא זרק את האבן, האבן פגעה לי בראש והתחלתי לרסס לכל הכיוונים וריססתי גם על עצמי ... הם התחילו לחפש אבנים ולזרוק. ... נאשם 1 [המערער 1 - י' א'] ונאשם 2 [המערער 2 - י' א'] ... התחילו לזרוק אבנים, התרחקתי אחורה תוך כדי שהם זורקים אבנים ואני מנסה להתחמק מהאבנים שלהם, חלק מהאבנים גם פגעו בי. ... התקשרתי לא' ... וכשאני עומד ומחכה לא' מגיעה חבורה ... תוך כדי שאני מתחמק מהאבנים, אחד מהאנשים שהיו על השופלים, שלא הצלחתי לזהות, החזיק מוט ארוך והתחיל לנסות להכות אותי ... כשהם מתקדמים לעברי [המערער 1 - י' א'] זורק אבנים ו[המערער 2 - י' א'] זורק אבנים" (עמ' 43-46 לפרוטוקול הדיון בבית המשפט המחוזי).

די ברגימת המתלונן באבנים בעודו שרוי על הקרקע על ידי שני המערערים, אשר גרמה לו לחבלות חמורות- ובכללן שבר באפו וחתכים בראשו- כדי לקיים את יסודות עבירת החבלה בכוונה מחמירה ביחס לשניהם (ראו גם ע"פ 10423/07 מדינת ישראל נ' סיטריין, פסקה 10 (11.6.2008)).

על כן, משתקפו המערערים את המתלונן והשליכו לעברו אבנים, ואף המשיכו לעשות כן תוך שאחד מבני החבורה הכה אותו בצינור, הרי שנכנסו למעגל המבצעים בצוותא - ויש לייחס להם אחריות בגין אירוע התקיפה כולו. לעניין זה, אין כל משמעות לזיהוי מי מהתוקפים ביצע כל אחת מהפעולות באירוע, שהרי הם נושאים באחריות משותפת למעשים (ראו למשל ע"פ 2854/18 משה נ' מדינת ישראל, פסקה 82 (27.8.2019); ע"פ 11426/03 חואמדה נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (31.12.2008)).

25. אשר על כן, אני סבור כי דין הערעורים על הכרעת הדין להידחות - וכך אציע לחברי לעשות.

26. בהתייחס לערעורו של המערער 1 על גזר דינו, לא מצאתי בטענותיו כל הצדקה להתערב בעונשו - וזאת חרף המלצת שירות המבחן בעניינו.

על חומרת מעשיו של המערער 1 אין צורך להרחיב. השיג ושיח בינו לבין המתלונן התדרדר עד מהרה לאירוע אלים, עקוב מדם, במהלכו נרגם המתלונן באבנים, והוכה בצינור ובפטיש על ידי חבורה של ארבעה אנשים- בכללם כאמור, המערערים. מתיאורו החד של המתלונן את התוקפים מכים אותו ומשליכים אבנים לעברו, עם "רצח בעיניים", כלשונו, מצטיירת תמונה קשה של תקיפה ברוטאלית וחסרת רחמים.

ניתן אך לשער כיצד היה אירוע חריג וחמור זה מסתיים אלמלא תושיית חברו של המתלונן, שהגן עליו בגופו והבריח את המערערים והתוקפים האחרים באזהרותיו כי בכוונתו להזעיק משטרה.

יש להוקיע תרבות אלימה מעין זו אשר הפכה לחזון נפרץ, ולקבוע ענישה מחמירה אשר תרתיע עבריינים פוטנציאליים

מליטול את הדין לידיהם ולנקוט באלימות ליישוב סכסוכיהם.

בהתאם לכך, לדידי עונשו של המערער 1 אינו מחמיר עמו כלל ועיקר, וודאי שאין מקום להקל בעונש שנגזר עליו.

27. סוף דבר, אציע לחבריי לדחות את ערעורו של המערער 1 על שני חלקיו, כמו גם את ערעורו של המערער 2 על הכרעת הדין.

המערער 1 יתייצבלשאת בעונש המאסר בפועל שהוטל עליביום 23.8.2020 עד השעה 10:00 בבית סוהרדקל, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המערער לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

המערער 2 יתייצב לשאת בעונשו ביום 23.8.2020 בשעה 10:00 במשרדי הממונה על עבודות שירות במפקדת מחוז דרום של שירות בתי הסוהר כשברשותו תעודת זהות או דרכון לצורך קליטה והצבה.

ש ו פ ט

השופט נ' הנדל:

אני מסכים.

ש ו פ ט

השופט ד' מינץ:

אני מסכים.

ש ו פ ט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט י' אלרון.

ניתן היום, ט' באב התש"ף (30.7.2020).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט
